

Byåsen barnehager

«Der lek og læring, gir vekst og næring»

Årsplan 2026

Byåsen barnehage bygger sin årsplan på føringene fra barnehagesektoren i Trondheim kommune. Føringene gis gjennom Barnehageloven, Rammeplanen, Trondheimsløftet og SteinSakspapir-strategien.

Målet for barnehagesektoren er å bygge en:

- lærende organisasjon
- en helsefremmende arbeidsplass
- et inkluderende barnehagemiljø.

Vårt mål er å sikre et trygt og godt psykososialt miljø for alle barn. Ansatte skal møte barna med tillit og respekt, med fokus på trivsel, utvikling og tidlig innsats. Barnehagen har en egen handlingsplan for å forebygge utenforskap og mobbing, og tiltak hvis dette likevel skjer. Vi er samtidig avhengig av at foreldre involverer seg i dette arbeidet og støtter sine barn i å inkludere alle i lek og samspill. Dette er i tråd med kommunens stein-saks-papir strategi. Vi legger vekt på et godt foreldresamarbeid bygget på gjensidig åpenhet og tillit.

Byåsen barnehager har prosjekt som arbeidsform og samarbeider på tvers av barnehagene og avdelingene. I det henter vi mye inspirasjon hos hverandre.

I 2026 skal enheten ha Byen vår som felles prosjekt.

Årsplanen er først og fremst et arbeidsverktøy for personalet, men vi håper den kan være interessant også for foreldre og andre samarbeidspartnere.

Rita Tøndel Krog
konst.enhetsleder Byåsen barnehager

Hanne Grong
avd.leder Byåsen barnehager

Verdigrunnlag

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. (Rammeplanen).

Vi på Byåsen barnehager er et felles lag som skal jobbe for at våre verdier alltid ligger fremst i pannen og godt plantet i hjertet. Godheten for barnet skal alltid ivaretas.

På Byåsen barnehager handler vi ut ifra disse verdiene:

Å være **omsorgsfull** betyr:

- å ha/vise empati
- å være en profesjonell grensesetter
 - å vise raushet
 - å gi anerkjennelse
- å gi (rom for) nærhet og varme

Å være **engasjert** betyr:

- å være imøtekommende
 - å være interessert
- å være tilstedeværende
 - å være entusiastisk

Å være **inkluderende** betyr:

- å respektere hverandre
- å gi tilhørighet og fellesskapsfølelse
 - å være åpen
- å skape trygghet og rom for hverandre

Å være **kompetent** betyr:

- å ha evne til observasjon/refleksjon
 - å ha kunnskap/erfaring
 - å være modig
 - å ha medansvar
 - å ta ansvar

Alle ansatte i Trondheim kommune skal:

Tenke modig, utfordre åpent og handle kompetent!

FN's bærekraftsmål•Gode relasjoner•god organisering•faglige diskusjoner/refleksjoner• Gode overganger•**Nettverk BARN og Rom**
•Barnehagens verdigrunnlag•Trygge barn•**Stein saks papir**• **Bygge sterke barnefellesskap**• Vennskap/vennskapsuke •**Omsorg**•Engasjerte, inkluderende og kompetente voksne•Ergonomiuke•Folkehelseuke•Brannvernuke• Kostholdsbrosjyre
•Handlingsplan mot mobbing•aldersinndelte grupper•Trygghetssirkelen• **Humor og glede**•Progresjon• **Barn og foreldres medvirkning**• **Læring**• Livsglede for eldre•Skrivedans•**Sosial kompetanse** •**Lek**, fellesskap og **glede**•systematisk språkarbeid •**Digital praksis**
•Svømming 5-åringer•FN-dagen•**Prosjekt**•**Bevegelsesglede og mestring**•**sopplevelser**•Rammeplanen• **Danning**•**Grønt flagg**•**Gjenbruk og bærekraft**•**bytt lån og del**•**Miljøhandlingsplan**•**Tidlig innsats**•Intern hjelpetjeneste•Observasjons- og kartleggingsmetode•**r Samtaler**•Foreldremøte med tema•**Egen prosedyre for familier med minoritets-språklige barn etter behov**•**Mangfold**•Dokumentasjon•**FN's barnekonvensjon**• God psykisk helse
• Helhetlig modell for inkluderende praksis •Lærende organisasjon• **Inkluderende barnehagemiljø**•Helsefremmende arbeidsplass

Handlingsplan for forebygging av ensomhet, utenforskap og mobbing og aktivitetsplikten

“Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.”
 (Rammeplan for barnehagen).

Barnehageloven § 41.Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Forebyggende tiltak ved Byåsen barnehager:

Alle ansatte ved Byåsen barnehager skal:

- Praktisere barnehagens verdigrunnlag
- Ha oversikt over alle barn
- Være tilstede og tilgjengelig og være der barna er både ute og inne
- Bruke trygghetssirkelen i alle relasjoner (se avsnitt om omsorg)
- Bidra til å skape et fellesskap der alle føler seg inkludert.
- Fagliggjøre lekens betydning for sterke barnefellesskap, også i dialog med foreldrene
- Kartlegge relasjoner mellom barn/barn og voksen/barn -både formell og uformell observasjon
- Dele det vi ser/observerer med øvrig personalet på avdelingen/på tvers av avdeling-sette inn tiltak
- Tema vennskap i foreldremøter hver høst:
Redd barnas foreldretips om vennskap diskuteres, refleksjon i gruppe om foreldres rolle for å forebygge utenforskap, ensomhet og mobbing. Informasjon om ønsket foreldreinnsats i første månedsbrev i august

Alle barn er alle voksnes ansvar.

Hva kan alle foreldre bidra med for å inkludere alle barn i fellesskapet, forhindre ensomhet, utenforskap og mobbing. (Utarbeidet i prosess med foreldregruppa på foreldremøter)

- Hilse positivt på alle foreldre og barn-vise interesse
- Framsnakke andre barn-være gode rollemodeller
- Være inkluderende og være bevisst på hvor og når du gjør avtaler om fritid der ikke alle barn er inkludert i invitasjonen

Sterke barnefellesskap er avhengig av sterke voksenfellesskap og voksne som bryr seg om og involverer seg i alle barn. Dette gjelder både foreldre, ansatte, idrettslag, nærmiljø etc. (Trondheim kommune sin Stein, saks, papirstrategi.)

Hvis tiltakene vi har ikke er tilstrekkelig har vi en aktivitetsplikt jfr barnehageloven § 41.

Vi skal lage en tiltaksplan i samarbeid med barnet/barna, foreldrene og de ansatte. Planen skal dekke følgende:

- hvilke problemer som skal løses
- hva barnehagen har planlagt
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- når tiltakene skal evalueres

Hvis foreldre er bekymret for sitt barn eller eventuelt andres barn, kan de alltid snakke med sin nærmeste barnehagelærer, eventuelt styrer.

Enhetens fellesprosjekt 2026-27: Byen vår

“Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.”

(Rammeplan s.56)

Barn som vokser opp trenger en kulturell tilhørighet for å utvikle sin egen identitet. Selv om barna som går på Byåsen barnehager har forskjellig bakgrunn, bor alle i byen vår/ samme by, Trondheim.

Vi skal se prosjektet opp imot tema til Barn og rom, “rom for barns fortellinger”.

Enhetens fellesprosjekt skal gi rom for at barns fortellinger kommer til syne gjennom våre prosesser.

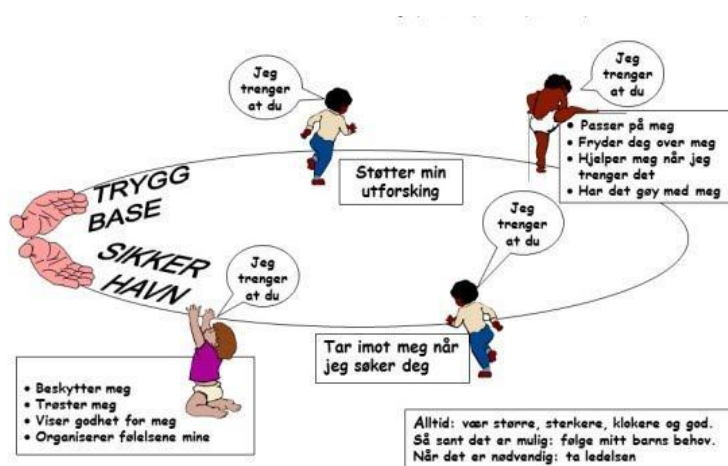
Omsorg

Vi skal gi barna god omsorg med vekt på stabil og god tilknytning, å legge til rette for at de opplever mestring gjennom dagen, blant annet ved å utvikle selvstendighet og å hjelpe hverandre.

Personalet skal være bevisst på å være tilstedeværende og være sensitive voksne.

Vi skal støtte barna gjennom barnehagedagen, og vi skal være gode rollemodeller, slik at også barna lærer å vise omsorg.

Barnas behov for mat/søvn/hvile skal imøtekommes i nært samarbeid med foreldrene.

Lek

Lekens egenverdi skal anerkjennes, og vi som jobber i barnehagen skal være gode på å gi leken de vilkår som trengs for at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement i leken.

Vi ser hva barna er opptatt av og på bakgrunn av dette skal vi organisere rom ute og inne som gir inspirasjon til ulike typer lek. Dette bidrar til et inkluderende miljø hvor alle barn kan delta i fellesskapet.

Vi voksne vurderer hele tiden egen rolle og deltakelse i barnas lek og hjelper til der det er behov. Vi kan også stå på sidelinjen og observere for å se hvem som trenger støtte, men likevel være tilgjengelige voksne.

Jfr. FN's barnekonvensjon artikkel 31: *Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv.*

Læring

“I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.”
(Rammeplan for barnehagen)

På Byåsen barnehager jobber vi med prosjekt som arbeidsmetode. Vi skal ha fokus på læring gjennom undring, utforskning, nysgjerrighet og opplevelser; og det viktigste av alt; læring gjennom lek. I prosjektarbeidet implementeres alle de syv fagområdene fra rammeplanen.

Danning

Voksne i barnehagen skal veilede og støtte barnas utvikling slik at de får en forståelse for egne og andres behov og grenser. Barna skal få innsikt i felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet, samfunnet, kulturen og naturen.

Progresjon

“Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang” (Rammeplan for barnehagen).

Hvert enkelt barn skal få utfordringer tilpasset alder, modenhet, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Det må være balanse mellom opplevelsen av mestring og vi må ha nye mål som barna kan strekke seg etter. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som noe gjentar seg. Vi jobber prosjektorientert med vekt på progresjon. Det synliggjøres gjennom ulik dokumentasjon, blant annet i månedsbrev.

Humor og glede

Humor og glede skal ha stor plass i barnehagen. Voksne skal sette pris på barnas humor og fantasi. Humor gir livsglede og fremmer skaperglede og lysten til lek og læring. Voksne skal legge til rette for gode felles opplevelser og skape gylne øyeblikk sammen med barna, som gir gode minner. Humor skal tas vare på, for glade barn og voksne er en forutsetning for godt samvær!

Barns medvirkning

Ifølge FN's barnekonvensjon artikkel 12, har barn i barnehagen rett til å gi uttrykk for sitt syn på den daglige virksomheten. De skal jevnlig få muligheten til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. For oss er det viktig at alle barn har en hverdag som gir dem følelsen av å bli sett og forstått, samtidig som de føler at de er betydningsfulle for andre.

Sang og musikk

Sang og musikk har en naturlig plass i hverdagen. Det skaper fellesskap og felles opplevelser som inkluderer alle, uavhengig av språk og kultur. Vi på Byåsen barnehager skal bruke sang og musikk både i hverdagssituasjoner og i tilrettelagte aktiviteter. Månedens sang, rim- eller regler deles med foresatte i månedsbrev/månedspan.

Litteratur

På Byåsen barnehager har vi skapt gode bok-miljø, og vi skal legge til rette for lesing både inne og ute. Enheten har interne bibliotek, samtidig som vi også benytter oss av eksterne bibliotek. På avdelingene skal utvalget av bøker være rikt og variert tilpasset alder. Bøkene skal være plassert slik at de er lett tilgjengelig for barna for å skape nysgjerrighet og inspirasjon til lek, samtaler og lesing; både blant barn-barn og barn-voksen. Vi skal bestille bokpakker fra biblioteket ifht tema/barns interesser, og bruke bibliotekets tilbud om lesestunder.

Språkarbeid i barnehagen

God språkutvikling er viktig for barn, både på kort og lang sikt. Språk er avgjørende for læring, kommunikasjon og sosiale relasjoner. Arbeid med barns språk skal derfor være en sentral del av barnehagens hverdag. Barns språkutvikling er avhengig av bevisste og kunnskapsrike voksne som kan fremme barnas språklige utvikling på ulike måter. I barnehagen er samtaler rundt tekst, sang, samlingsstund, rutinesituasjoner og lek situasjoner der vi har ekstra fokus på å skape språkstimulerende miljø for barna. Dette skal vi gjøre gjennom å være bevisst vårt eget språk og uttrykksmåte samt gjennom å utvikle møteplasser som inviterer til lek i fellesskap. Barn som har utfordringer med språket skal bli oppdaget tidlig og få støtte og hjelp som de har nytte av. Vi skal bla. bruke ASK som bildestøtte i språkinnlæringen (Alternativt supplerende kommunikasjon)

Turdager (matpakkedag)

Vi har en fast turdag i uka. Barnas alder og behov/ interesser avgjør valg av turmål, jfr.progresjon.

Turene går i hovedsak i nærmiljøet, marka eller byen. I tillegg vil vi i løpet av et barnehageår tilby organiserte aktiviteter som teater, konserter og lignende.

Grønt flagg

Se forøvrig miljøhandlingsplan 2026 i sin helhet på barnehagens hjemmeside.

Miljøtiltak 2026:

- 1.Lek, fellesskap og glede i et inkluderende miljø
- 2.Etablere varmkompost

Ergonomi og pedagogikk-”La mæ klar det sjøl” og “gode venner hjelper hverandre”

Viser til ergonomibrosjyre på barnehagens hjemmeside

Vi skal ha fokus på hvordan pedagogikk og ergonomi kan sees i sammenheng. Dette skal gi bevisstgjøring og fokus blant ansatte i barnehagen om at selvhjelpne barn vil gi en bedre ergonomisk hverdag. Målet i forhold til barna er å tilrettelegge slik at de blir mest mulig selvhjelpne ut ifra sine egne forutsetninger. Dette vil øke deres mestringsfølelse og selvfølelse.

Digital praksis og pedagogikk

Fokuset vårt er "barn som produsenter og ikke konsumenter".

Eks.på dette kan være ulike pedagogiske aktiviteter; digitale bøker som barna lager selv, laste ned egne bilder fra kamera til pc, tegneprogram, bruk av smartboard og lpad, være med på kopiering, utskrivning av dokumenter/bilder, digitalt mikroskop, undersøkelseskamera, bruk av pc/internett for å forske og hente informasjon rundt ulike temaer sammen med en voksen osv. Vi skal aktivt bruke digitale verktøy sammen med barna i forbindelse med enhetens fellesprosjekt *Byen vår*

Vi har også miniprojektor/projektor med lys og lyd til bruk for blant annet å skape stemninger i rommet/forske på lys.

Mangfold

Barnehagens barn, foreldre og ansatte består av et verdifullt mangfold; språklig og kulturelt. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen. Barna skal lære å sette pris på mangfoldet i barnehagen, ha respekt for seg selv og andre, for ulikheter og andre kulturer. Ansatte skal støtte opp om og styrke barnas identitet. Vi skal f.eks. bruke bilder, tekster og musikk på andre språk og kulturer for å legge til rette for kunnskap om, og forståelse og respekt for ulike kulturer og andre måter å leve på. Trondheim kommune har Trondheim Pride i september, dette er noe også barnehagen følger opp og markerer.

Jfr. FN's barnekonvensjon artikkel 30: *Barn som tilhører en minoritet eller urbefolkningen, har rett til sammen med andre i sin gruppe, å nyte godt av sin kultur, religion og eget språk.*

Den samiske nasjonaldagen (6.februar) og FN-dagen (24.oktober) markeres i barnehagen. Rundt disse datoene arbeider vi pedagogisk med mangfold gjennom ulike aktiviteter.

Barnehagens pedagogiske læringsmiljø 100 språklighet

Rom for barns fortellinger 2024-26

Byåsen barnehager er en del av Barn&Rom nettverket i Trondheim kommune. Dette er et faglig nettverk for barnehager som har fokus på å utvikle det fysiske læringsmiljøet, inne og ute.

Barn&Rom har fokus på rommet som den tredje pedagog som betyr at vi skal arbeide med barns leke- og læringsmiljø for å skape gode møteplasser som har noe for alle barn.

Det skal være nok mengde materialer som skal gi rom for barns fortellinger.

Vi skal velge materialer som er tydelige og tilgjengelige og kan gi kraft til lek og utforskning.

Vi skal tilby fleksible materialer som skaper nysgjerrighet og undring.

Vi skal jobbe med å se det fysiske miljøet opp mot FN's bærekraftsmål og bærekraftig utvikling som er en del av rammeplanens verdigrunnlag.

Sterke barnefellesskap skapes gjennom felles opplevelse. Barns medvirkning skal stå sentralt; hva er barna opptatt av, hva trenger de, hva ønsker de?

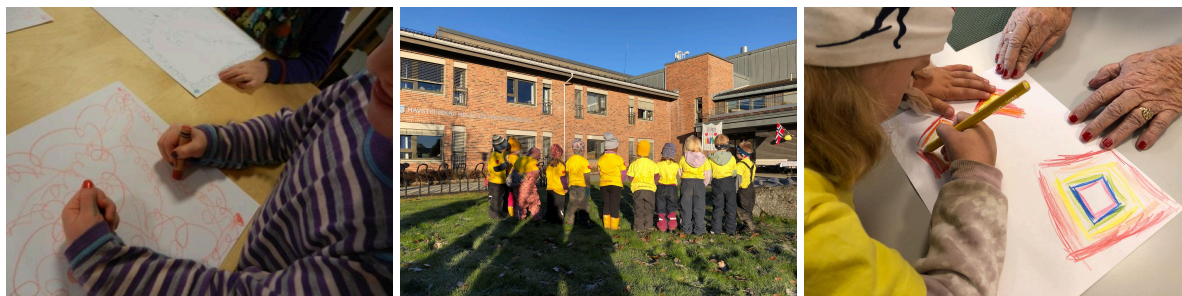
Voksne skal være aktivt deltakende, lydhøre og gi rom for barns fortellinger.

Gjennom arbeidet med barnas leke- og læringsmiljø skal vi tilrettelegge slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og sikre at leker og materiell er tilgjengelige for barna. Vi skal jobbe for å utforme rom og møteplasser for at barna skal ha tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer. Vi skal øke bevisstheten mht valg av leke- og læringsmateriell og skape en arena for sterke barnefellesskap og muligheter for ulike uttrykksformer (100 språklighet).

Bytt, lån og del: Vi skal fortsatt ha fokus på å dele leker/materiell mellom avdelingene for på den måten å redusere innkjøp generelt, samt øke mulighetene til gjenbruk

5 årsgrupper

Skolestart innebærer møte med nye muligheter og utfordringer. Gjennom erfaringer barna får i løpet av sitt siste år i barnehagen ønsker vi å legge til rette for at dette blir et positivt møte. Leken står sentralt i barnehagehverdagen og det skal den også gjøre i 5-års gruppa. Gjennom lekbasert læring, en kombinasjon av lek og lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne, samt gjennom barns medvirkning, ønsker vi at barna skal få støtte slik at de har best mulig forutsetninger til å møte nye utfordringer. Plan for 5-års gruppene sendes ut til foresatte i slutten av august og har oppstart i september.

Barna skal oppleve mestring, samarbeid, glede og utvikling. Barn trenger sosial kompetanse for å leke og være sammen med andre. Det er viktig å kunne være trygg på seg selv, ytre hva de mener og vil, og samtidig kunne sette seg inn i andres behov. Viktige områder vi skal innom; sosial kompetanse, språk, selvregulering og matematikk.

Lek, leken skal ha en sentral plass

Salaby, dette er et digitalt læringsverktøy vi bruker aktivt gjennom året.

Vi starter opp med **skrivedans** etter jul, hvilket tema og plan for dette blir sendt ut før oppstart.

Vi har samarbeid med **Havsteinekra sykehjem**, og gjennomfører jevnlige besøk.

Våren 2026, i uke 23 får alle skolestartere ved Byåsen barnehager tilbud om **svømmeopplæring** i regi av Trondhjems Svømme & Livreddningsklubb (TSLK).

Skolebesøk, vi skal i løpet av året dra på besøk på skolen barna skal begynne på.

Overganger

1. Liten og ny i barnehagen- Foreldreaktiv tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.(Rammeplanen s.33)

De første leveårene er svært viktige, og små barn har et stort behov for trygghet og gode relasjoner både hjemme og i barnehagen. Det å begynne i barnehagen er en stor overgang for små barn, og de trenger at foreldre og ansatte i barnehagen samarbeider om å gjøre denne overgangen trygg og god. "Liten og ny" er en foreldreaktiv tilvenningsmodell hvor foreldrene er med barnet i minimum 5 dager ved oppstart.

Som et ledd i å gjøre barn og foreldre kjent med og trygge i barnehagen, inviteres de til 6 besøksdager en time en gang i uken etter tildelt plass/før oppstart. Disse besøkene er hovedsakelig i grupper med flere barn og foreldre.

Mer informasjon om modellen kan leses her:

[Foreldreaktiv tilvenning](#)

2. Overgang mellom avdelinger internt

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.(Rammeplan s. 33)

Hver vår legger vi til rette for besøksdager og tilvenning for barna som skal flytte fra småbarnsavdeling til storbarnsavdeling, samt de som flytter mellom Havsteinaunet og Munkvoll og motsatt.

Vi organiserer besøksdager i mai/juni, og barna har med seg kjente voksne fra sin avdeling når de er på besøk. De får leke og bli kjent med lokalene og de ansatte. Ansatte på ny avdeling bruker utetiden om våren på å kontakte nye barn, og foreldre kontaktes ved henting for å bli kjent før de begynner.

Foreldre som skal på ny avdeling blir invitert til avdelingen en ettermiddag om våren før oppstart.

3. Overgangen barnehage-skole

I rammeplan for barnehager står det at "*barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO.*" (RP s.33).

Barn og foreldre skal være trygge på at både barnehage og skole gjør sitt beste for å skape kontinuitet og sammenheng i opplæringen, og at barna sikres en god overgang fra barnehage til skole og SFO. Vi skal legge til rette for at skolestarterne har med seg erfaring, kunnskap og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Trondheim kommune har utarbeidet en plan for overgang skole og barnehage som er politisk vedtatt. Den er overordnet og forpliktende for alle kommunale barnehager og skoler. Som en følge av den nye planen i kommunen har vi utarbeidet en intern plan for Byåsen barnehager.

Vi skal ta i bruk overgangsobjekter i barnehagen som skal være kjent når barna begynner i skolen. Skolen skal bruke disse overgangselementene i starten av skoleåret.

Bok: Geitekillingen som kunne telle til ti

Spill: Villkatten

Lek: Rødt lys

Sang: Stopp! Ikke mobb!

Villkatten

Geitekillingen

Årshjul for overgangen barnehage-skole Byåsen barnehager

August	Lage <u>plan for 5 årsklubben</u> :Livsglede for eldre -foreldreinformasjon
August	Fagenheten sender skolene oversikt over neste års skolestartere
September	- <u>Kartlegge</u> språkutvikling til alle minoritetsspråklige skolestartere -Oppstart <u>5 årsklubb</u>
Sept/okt.	-Delta på <u>faglig/pedagogisk møte</u> mellom barnehage og skole i bydelsnettverk. Ansvar skolen.
Okt./nov.	- <u>Barnesamtaler</u> : Innhold: Snakk om forventninger til det siste året i barnehagen- i førskolegruppa. Skal dokumenteres/ tankekart tas fram gjennom året. - <u>Ordinær foreldresamtale</u> : Forventninger til siste barnehageår og skolestart avklares.
November	-Skolestarterne delta på <u>samlingsstund</u> sammen med småskoletrinnet på skolen. Ansvar: skolen.
Januar	-5 årsklubb: Skrivedans.

Jan./febr.	-Barnehagen drar på <u>besøk til skolen</u> barna begynner på for å bli kjent med uteområdet.
Februar	Skolen : Innskriving på skolen, med besøk i SFO areal. Felles dato som legges i barnehage/skole- kalender.
Febr/mars	<u>Foreldresamtaler</u> med barnet til stede. Presenterer/gjennomgang av sin Her er jeg. Her er jeg gjennomgås med barnet før samtalen. Avtale om informasjonsoverføring.
Mars/april	Delta på <u>overføringsmøter</u> mellom barnehage og skole. Overleverer "Her er jeg". Skolen ansvar for å kalle inn.
April	Skolen : Skole/SFO inviterer til besøk for foreldre og barn (bli kjent dager)
Mai	Barna i barnehagen <u>møter barn som har erfart overgangen og skolestarten tidligere</u> (faddere) Ansvar: Skole/barnehage i samarbeid.
Juni	<u>Avslutning</u> for alle skolestarterne i barnehagen.

Når barnet slutter i barnehagen vil all nødvendig dokumentasjon om barnet etter samtykke fra foreldre, overføres til skolen via VIGILO. For barn med særskilte behov har Trondheim kommune i tillegg egne rutiner for overgangen til skolen som vi følger.

Tidlig innsats

Barnehagen har et tett samarbeid med PPT om tilrettelegging av det spesialpedagogiske tilbudet. Alle barnehagene i Trondheim kommune har tilhørighet i en klynge der en barnehage (vertsbarnehage) har fått ansvaret for det spesialpedagogiske teamet til barnehagen som tilhører "sin" klynge. Teamet skal i samarbeid med ansatte i barnehagen, foreldre, de andre barnehagene i klynga og PPT, gi veiledning og/eller gjennomføre spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging både på individ- og systemnivå. Byåsen barnehager, som vertsbarehage, har ansvar for å sikre at barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging får den hjelpen de har rett til jfr Lov om barnehager §31. Vi har også ansvar for å legge til rette for barn med nedsatt funksjonsevne etter Lov om barnehager §37.

Kap.7 i Rammeplan for barnehager, *Barnehagen som pedagogisk virksomhet*, handler om tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet til barn som trenger ekstra støtte.

Vi skal bruke vår kompetanse i tett samarbeid med foreldre/ foresatte, og tidlig avdekke og bistå barn og familier ved behov, dersom noen trenger ekstra støtte og veiledning. Noen ganger kan det også være nødvendig å etablere et samarbeid med andre instanser som helsestasjon, ulike kompetansesenter osv. Hvis vi innleder et samarbeid med for eksempel BFT skjer dette i nær forståelse og i samarbeid med foreldre/ foresatte.

Vi har opplysningsplikt til barneverntjenesten jfr. Lov om barnehager § 22.

Barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten sin side.

Uten hinder av taushetsplikt skal barnehagepersonalet av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten, når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jfr. Lov om barneverntjenester § 4-10, § 4-11, §4-12 eller når et barn har vist vedvarende alvorlige adferdsvansker jfr. samme lov § 4-24. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barnevernstjenester, plikter barnehagepersonalet å gi slike opplysninger. Opplysninger skal normalt gis av styrer.

Barnehagen samarbeider med skolen for skolestartere. Se egen plan for skolestart.

Barnehagen er øvingsbarnehage, og tar i mot barnehagelærerstudenter fra DMMH og andre, f.eks fysioterapeuter etc.

Vi er også lærebedrifter for lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget, og tar imot elever fra videregående skole i praksis